

Rapport visitatie

Amsterdamse Waterleidingduinen

in beheer bij Waternet

2 juni 2016

Stichting Groen & Handicap

C.J. van Helteren, secretaris
Reigershof 1 4921 VP Made
cjhelteren01@hetnet.nl

INHOUD:

1.0 Inleiding	3
1.1 Terminologie	3
1.2 Waarom dient men rekening te houden met bezoekers met een fysieke beperking?	3
1.3 Informatie	4
2.0 Projectbeschrijving visitatie Amsterdamse Waterleidingduinen.....	4
2.1 Algemeen.....	4
2.2 Toetsingskader	4
2.3 Het project	5
2.4 Standaard toetsingscriteria.....	5
2.5 Toelichting ten aanzien van criteria en advies.....	6
2.6 Specifieke wensen vanuit Waternet ten aanzien van de Amsterdamse Waterleidingduinen	6
2.7 Werkwijze visitatie 2-6-2016	6
2.8 Samenstelling van de visitatiegroep.....	7
3.0 Natuurgebied Amsterdamse Waterleidingduinen.....	7
3.1 Korte beschrijving.....	7
4. Bevindingen en advies	8

1.0 Inleiding

Om ons advies op te stellen hebben wij met ervaringsdeskundigen op het gebied van mobiliteit en met gezichtsbeperkingen over het terrein gewandeld en vooral gelet op (on-) mogelijkheden voor mensen met een lichamelijke beperking.

Relevante aspecten voor mensen met een verstandelijke beperking hebben we niet meegenomen. Dat neemt niet weg dat de reikwijdte van onze adviezen veel verder gaat dan de genoemde groepen mensen met een beperking. Want ook voor bezoekers met jonge kinderen, met kinderwagens, buggy's e.d. hebben zij betekenis.

De ervaringsdeskundigen hebben wij als vrijwilliger(s) en als persoon betrokken bij ons advieswerk. Zij fungeerden voor ons als klankbord en door hen gemaakte opmerkingen en suggesties die wij in het kader van dit advies bruikbaar vonden, hebben we meegenomen in ons advies. Zij zijn dus niet op enigerlei wijze gebonden aan ons advies.

1.1 Terminologie

Diverse termen voor mensen met een lichamelijke beperking worden in de praktijk door elkaar gebruikt. Ook in dit rapport spreken wij over "mensen met een lichamelijke of fysieke beperking". De termen "gehandicapt", "mindervalide" en "invalide" zijn termen die heel veel weerstand oproepen. De afspraak in Nederland is nu om zoveel mogelijk de term "mensen met beperkingen" of "**mensen met fysieke beperkingen**" te gebruiken. In Europese wetgeving wordt de term "gehandicapt" nog wel gebruikt, omdat veel mensen anders niet meer weten waar het over gaat.

1.2 Waarom dient men rekening te houden met bezoekers met een fysieke beperking?

Bezoekers met een fysieke beperking zijn niet anders dan mensen zonder een dergelijk beperking. Zij willen alle aspecten meebeleven welke een informatiecentrum, speel- en ligweiden, natuurpleinen of recreatieplas bieden.

Dat wil niet zeggen dat alles volledig toegankelijk en bruikbaar moet zijn. Daar moet natuurlijk wel naar gestreefd worden, maar aan bezoekers met een fysieke beperking zou op bepaalde punten wel extra aandacht besteed kunnen worden, zodat zij het fijn vinden om uw locatie te bezoeken.

Denk bijvoorbeeld aan de expositie, de voorstelling, een lezing, het restaurant. Wij geven U in overweging dat u zich, als niet beperkte, verplaatst in één van de bezoekers met een fysieke beperking en dat U zich afvraagt of datgene wat geboden wordt voldoet aan uw eigen verwachting.

Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau zijn er in Nederland 500.000 mensen met een ernstige fysieke beperking en 1 miljoen mensen met een matige beperking die zelfstandig wonen. Bij ouderen mag men verwachten dat fysieke beperkingen een grotere rol gaan spelen. Zo ondervindt de groep van de 65+ tot en met 74-jarigen matige of ernstige beperkingen:

- 8% met zien
- 14% met horen
- 29% met zitten en staan
- 16% met arm of hand
- 23% met lopen

Als gevolg van de toenemende vergrijzing wordt verwacht dat het aantal mensen met een fysieke beperking in de nabije toekomst nog verder zal toenemen.

Mensen met een fysieke beperking zijn meestal loyale bezoekers/klanten. Zij keren vaak naar een plek terug wanneer zij ervaren hebben dat die plek goed toegankelijk is. Daarbij zijn zij in beginsel even kapitaalkrachtig als de mensen zonder fysieke beperking(en).

De beheerders van recreatiegebieden en de daarbij behorende informatiecentra maar ook de uitbaters van restaurants en andere exploitanten zullen streven naar maximale tevredenheid van alle bezoekers.

1.3 Informatie

Van veel voorzieningen worden er folders, brochures of programmaboekjes voor evenementen uitgegeven. De meeste recreatie- en natuurgebieden hebben een website waar informatie op vermeld wordt. Al deze informatie moet door zoveel mogelijk mensen gelezen of bekeken worden. Voor mensen met een fysieke beperking is het prettig wanneer zij van tevoren alle informatie over de voorziening of het evenement op kunnen zoeken zodat zij niet voor vervelende verrassingen komen te staan. Zij zijn gebaat bij goede en betrouwbare informatie over de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van het te bezoeken natuurgebied of gebouw.

2.0 Projectbeschrijving visitatie Amsterdamse Waterleidingduinen

2.1 Algemeen

Het Kenniscentrum Groen & Handicap (G&H) biedt vanuit de specifieke deskundigheid op het terrein van BTB (**bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid** van voorzieningen) haar diensten aan ten behoeve van organisaties en instellingen die te maken hebben met voorzieningen die voor allen, dus ook voor mensen met een lichamelijke beperking toegankelijk dienen te zijn. Onder voorzieningen wordt verstaan: natuur- en recreatiegebieden met de daarin gelegen voor publiek toegankelijke faciliteiten. Daarbij adviseert het Kenniscentrum zonder winst oogmerk, op kostenneutrale basis.

2.2 Toetsingskader

De algemene uitgangspunten die het Kenniscentrum als toetsings- en beoordelingskader gebruikt, zijn vastgelegd in haar publicatie "**Samen op Pad**" (zelfstandig & drempelvrij genieten van de natuur)". Deze publicatie is gedigitaliseerd en te raadplegen via de website van Groen & Handicap (www.natuurzonderdempels.nl)

Bij de toetsing en beoordeling van de BTB maakt het Kenniscentrum standaard gebruik van de praktijkervaringen en adviezen van (een) ervaringsdeskundige(n) en haar eigen opgebouwde deskundigheid.

2.3 De opdracht

Na het nodige contact en overleg tussen Kees Kuijken van Groen & Handicap en Miranda Kok van Waternet, is op ?? juni 2016 aan het Kenniscentrum Groen & Handicap de opdracht verstrekt om de onderhavige visitatie uit te voeren.

2.4 Standaard toetsingscriteria

Het Kenniscentrum Groen & Handicap hanteert bij haar visitatie aan recreatiegebieden de standaard-toetsingscriteria welke in de uitgave "Samen op Pad"(minimumeisen) zijn geformuleerd.

Het betreft:

- Is het natuurgebied met vier hoofdingangen goed bereikbaar en ook met het openbaar vervoer?
- Zijn er bereikbare gehandicaptenparkeerplaatsen voor particuliere auto's (zo dicht mogelijk bij de in het natuurgebied aanwezige horeca, of andere publieksvoorzieningen en toegang tot de wandelpaden)? Met aandacht voor hoe de voorzieningen per openbaar vervoer bereikbaar zijn.

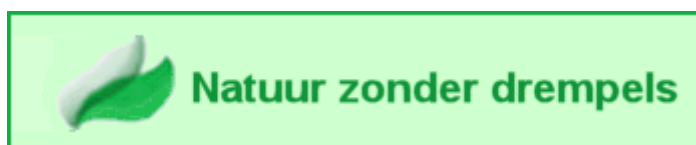
- Zijn er aantrekkelijke paden die geschikt zijn voor rolstoel of rollator e.d. met voorzieningen als bruikbare rustpunten/banken, picknicktafels e.d. rustpunten en zijn er voor mensen met een lichamelijke beperking faciliteiten welke toegang bieden tot het zwemwater
- Zijn er voor mensen met een lichamelijke beperking bij de 4 hoofdingangen van het terrein of anderszins een goed toegankelijke informatieruimte?
- Beschikt elke horecagelegenheid of publieksvoorziening aan het begin, langs of aan het einde van een wandelroute over een toilet dat ook voor rolstoelgebruikers geschikt is? Omdat er vaak sprake is van zelfstandige horeca, zou minstens een **inspanningsverplichting** tot het inrichten van een voor rolstoelgebruikers geschikt toilet **in de vergunning** aan de exploitant moeten worden opgenomen.
- Kunnen mensen met een lichamelijke beperking op de website van de terreinbeheerder(en exploitanten) gemakkelijk en snel de plek vinden waar de voor hen specifieke informatie duidelijk is aangegeven?
- Zijn er naast voor iedereen bruikbare voorzieningen nog specifieke aanvullende voorzieningen voor blinden, slechtzienden, doven en slechthorenden?
- Stel uzelf de vraag of het onderwerp BTB wel voldoende is uitgewerkt in het beheers- en inrichtingsplan van het recreatiegebied.

2.5 Toelichting ten aanzien van criteria en advies

Bij de toetsing en beoordeling van de BTB maakt het Kenniscentrum standaard steeds gebruik van de praktijkervaringen en adviezen van (een) ervaringsdeskundige(n). Voorts brengt het Kenniscentrum haar eigen deskundigheid in.

Niet alles kan beschreven en onmiddellijk verbeterd worden. Indien de parkbeheerder het natuurgebied en/of recreatieterrein met een ervaringsdeskundige betreedt krijgt hij/zij inzicht in de obstakels. Omdat er vele gradaties van beperkingen zijn en ook veel verschillende hulpmiddelen (van een rollator tot een scootmobiel) zullen sommige obstakels voor bepaalde mensen onneembaar zijn, maar door anderen worden gezien als “uitdaging”. De persoon met een beperking (en de eventuele begeleider) wil en kan het best zelf bepalen wat mogelijk en niet mogelijk is. Men kan het nu eenmaal niet iedereen naar de zin maken. Informatie vooraf is daarom essentieel.

Bij verbeteringen geven wij als algemene uitgangspunten mee: maak het veilig en houd het simpel! Ook bij deze visitatie is gebleken dat (nog) niet alles beschreven kan worden. Niet alleen zijn er vele gradaties van beperkingen; ook is iedere situatie verschillend.

2.6 Specifieke wensen vanuit Waternet ten aanzien van de Amsterdamse Waterleidingduinen

Op verzoek van de Amsterdamse Waterleidingduinen zal bij de visitatie specifiek aandacht worden geschonken aan:

- de toegankelijkheid, begaanbaarheid (van de paden) en informatievoorziening (ter plekke en via de website).
- mogelijkheden om tenminste bij/vanaf 4 hoofdingangen mensen met een beperking beter te faciliteren.
- of de vlonder vanaf de ingang bij “De Oase” geschikt te maken is voor rolstoelen/scootmobielen en zo ja, hoe...?
- één of meer alternatieven voor mensen die in de toekomst geen ontheffing meer krijgen voor het fietsen in de waterleidingduinen.
- de vraag of er voldoende, goede rustplekken zijn.

2.7 Werkwijze visitatie 2-6-2016

Er wordt gestart om 9.30 uur in het bezoekerscentrum De Oranjekom.

Na een korte kennismaking met koffie en thee gaan we tot de lunch het gebied verkennen via ingang Zandvoortselaan en ingang Oase / vlonderpad. Koffie en thee wordt meegenomen voor mee voor onderweg. De lunch rond 12.30 uur en daarna de gebiedsverkenning via ingangen Panneland en de Zilk. Afsluiting weer in het bezoekerscentrum met een evaluatie van de dag en bespreken van de planning t.a.v. het uit te brengen van het visitatierapport.

2.8 Samenstelling van de visitatiegroep

Van de zijde van het natuurgebied Amsterdamse Waterleidingduinen waren aanwezig:

- Mevr. Miranda Kok, coördinator bezoekerscentrum
- Dhr. Gerard Scholten, boswachter

Als ervaringsdeskundigen waren aanwezig:

- Mevr. Barbara de Gelder, slechtlopend en regelmatig rolstoelgebruiker
- Dhr. Dennis de Groot, blind met hulphond
- Mevr. Ramona Rikers, begeleider/echtgenote van Dennis

De visitatiegroep van het Kenniscentrum Groen & Handicap bestond uit

- Dhr. Kees Kuijken, voorzitter G & H
- Dhr. Ton Kwakkel, bestuurslid G & H en rapporteur
- Dhr. ing. Job Haug, bouwkundig adviseur toegankelijkheid G & H

3.0 . Natuurgebied Amsterdamse Waterleidingduinen

3.1 Korte beschrijving

In de Amsterdamse Waterleidingduinen kun je volop genieten van rust en ruimte. Het is exclusief bestemd voor wandelaars en bovendien mag je hier lekker struinen buiten de paden. Onderweg grote kans dat je een mooi damhert tegenkomt.

Het duin is maar liefst 3400 ha groot, dat is ongeveer 5 km breed en 10 km lang, en ligt tussen Zandvoort en Noordwijk. Hier wordt 2/3 van het drinkwater voor Amsterdam voorgezuiverd. Natuur en het zuiveren van water gaan hier al sinds 1853 mooi samen.

Het bezoekerscentrum is gevestigd in een voormalig pompstation, wat vroeger het water vanuit het duin naar het waterzuiveringsterrein Leiduin pompte. Je kunt hier terecht voor bijvoorbeeld een plattegrond, wandelroutes en leuke tips. Ook is er een winkeltje met streekproducten, leuke boeken en natuurspeelgoed voor kinderen.

Adres:

Bezoekerscentrum De Oranjekom
Eerste Leijweg 6 (ingang Oase)
Tegenover Vogelenzangseweg 21
2114 BH, Vogelenzang

4. Bevindingen en advies

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
Ingang Zandvoortselaan				
1.	<p>Nieuw Unicum Tegenover de ingang is Nieuw Unicum gelegen waar veel rolstoelgebruikers verblijven. De afstand is kort en wij verwachten dat er regelmatig rolstoel- en scootmobielgebruikers en ook handbykers de AWD zullen bezoeken. De looproute vanaf Nieuw Unicum tot de ingang van de AWD ontbreekt deels en laat veel te wensen over. De gemeente zou met spoed een veilige logische en toegankelijke looproute moeten aanbrenge</p>		1.1. Neem contact op met de gemeente die over de bestrating gaat en wijs hen op deze onmogelijke situatie voor voetgangers en vraag om een veilige logische en toegankelijke looproute vanaf Nieuw Unicum tot de ingang van de AWD.	Red
2.	<p>Openbaar Vervoer Bus 80 halte Waterleidingduinen bevindt zich op 80 m van de ingang van het park. Deze bushalte is niet aangepast voor rolstoelgebruikers en mensen met een visuele beperking, terwijl dit een landelijke eis is. Een aangepaste halte is niet alleen voor AWD van belang maar ook voor Nieuw Unicum.</p>		2.1. Verzoek de provinciale staten van Noord-Holland om deze haltes zo spoedig mogelijk aan te passen.	Red
3.	<p>Parkeerplaats</p>		3.1. Geen gegevens	

No	Onderwerp		no	Advies	Prioriteit
4.	Gehandicaptenparkeerplaatsen Er zijn twee gehandicaptenparkeerplaatsen aan de openbare weg bij de horecavoorziening, waarbij op het bord vermeld is dat deze alleen te gebruiken zijn voor bezoekers van het restaurant.		4.1.	Verwijder de vermelding dat deze alleen te gebruiken zijn voor bezoekers van het restaurant. Of breng op maximaal 100 m van de entree meerdere gehandicaptenparkeerplaatsen aan die vanaf de rotonde zichtbaar zijn.	Red
5.	Er ontbreekt hier een oprit voor rolstoelen.		5.1.	Zorg dat alle looproutes toegankelijk zijn.	
6.	Fietsen Er is ruim voldoende stalgelegenheid voor diverse soorten fietsen. Mensen met beperkingen maken vaak gebruik van andere type fietsen denk aan elektrische fietsen, driewielers en tandems.		6.1.	Geen	Red
7.	Horeca 'De Duinrand' De oprit is veel te steil en ongeschikt voor rolstoelgebruikers.		7.1.	Herbestraat de oprit en zorg dat de hellingshoek niet steiler is dan 1 : 10.	
	Het terras en toegangspad zijn vlak en goed toegankelijk		7.2.	Geen	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
	<p>De entree van de horeca heeft een kleine drempel.</p> 	7.3.	Omdat Nieuw Unicum vlak bij gelegen is, is het wenselijk dat er helemaal geen drempels zijn.	
	<p>Het is onbekend of er een rolstoeltoegankelijk toilet aanwezig is.</p>	7.4.	Zorg dat er een bruikbaar rolstoeltoegankelijk toilet aanwezig is.	
8.	<p>Toegangspad Er ontbreekt een logisch, veilig en toegankelijk voetpad vanaf de rotonde.</p> 	8.1.	<p>Breng een logisch, veilig en toegankelijk voetpad aan vanaf de rotonde. Een voetpad dat aan de richtlijn 'Voetpaden voor iedereen voldoet'.</p>	
9.	<p>Toegangshek Het toegangshek is geautomatiseerd en voorzien van een bedieningsknop met een groot oppervlak. Deze voorziening is uitermate geschikt voor mensen met een beperking !</p> 	9.1.	Mooie oplossing!	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
	<p>Veeroosters zijn in het algemeen ongeschikt. Rolstoelgebruikers lopen vast met de wielen. Stoklopers vinden geen steun met hun stok en hulphonden kunnen het rooster niet passeren.</p> <p>Voor de toegang van het hek is dit rooster onderbroken en vervangen door klinkers.</p> 	9.2.	Mooie oplossing!	
10.	<p>Kaartjesautomaat</p> <p>De kaartjesautomaat heeft een maximale bedieningshoogte van 1,45 m en zijn geschikt voor kleine mensen en mensen die gebruik maken van een rolstoel.</p> 	10.1	Geen.	
11.	<p>Informatie borden</p> <p>Het contrast laat iets te wensen over en zou iets groter mogen zijn. De letters zijn voldoende groot en er zijn schreefloze letters gebruikt die de leesbaarheid sterk vergroten.</p> 	11.1	Geen opmerkingen.	
12.	<p>Extra informatie</p> <p>De informatie komt rommelig over doordat er 3 aparte paaltjes zijn gebruikt.</p> <p>De informatie is goed zichtbaar en leesbaar.</p> 	12.1	Geen opmerkingen.	

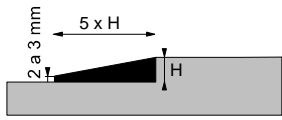

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
13.	Bewegwijzering	13.1		
Ingang Panneland				
14.	<p>Parkeerplaats De gehandicaptenparkeerplaats is niet goed te vinden door het kleine bordje met de rolstoel.</p> 	14.1	Voorzie de parkeerplaats van verkeersbord E6 en zorg dat dit parkeerbord boven de geparkeerde auto's uitsteekt. Zorg ook dat dit verkeersbord zichtbaar is vanaf het oprijden van de parkeerplaats.	Red
	<p>Tevens ontbreekt een duidelijke markering van het vak, waardoor het mogelijk is dat de naaste auto zo dicht op dit vak parkeert dat een rolstoel niet naast de auto geplaatst kan worden.</p>	14.2	Voorzie de parkeerplaats van een kruismarkering zodat zichtbaar is dat deze parkeerplaats 3,5 m breed is.	
15.	<p>Smalle doorgang vanaf de parkeerplaats</p> 	15.1	Zorg dat de vrije doorgang (over de verharding) minimaal 0,9 m breed is.	Red
16.	<p>Fietsen Er is ruim voldoende stalgelegenheid voor diverse soorten fietsen. Mensen met beperkingen maken vaak gebruik van andere type fietsen denk aan elektrische fietsen, driewielers en tandems.</p>	16.1	Geen.	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
17.	Horeca 'Boshut 't Panneland' Boshut 't Panneland heeft geen rolstoeltoegankelijk toilet en ook de toegang naar de toiletten is erg smal.	17.1	Verzoek Boshut 't Panneland een rolstoeltoegankelijk toilet aan te brengen. Mogelijk heeft de gemeente Amsterdam subsidiemogelijkheden om het aanbrengen van zo'n toilet te stimuleren ?	
18.	Toegang De toegang is overzichtelijk, de kaartjesautomaat is geschikt voor kleine en lange mensen.	18.1	Geen.	
	Over het veerooster is een raster aangebracht waardoor het rooster berijdbaar is voor rolstoelen.	18.2	Geen.	
	Het metalen raster is ca 5 a 6 cm hoog. De helling rondom het raster is bijna 45 graden. Dit is veel te steil voor rolstoelgebruikers. Een helling voor dit hoogteverschil zou maximaal 1 : 5 mogen bedragen. Dat wil zeggen dat de helling een diepte moet hebben van $50 \times 5 = 25$ cm....	18.3	Zorg dat het hoogteverschil minimaal is of breng een geschikte helling aan.	

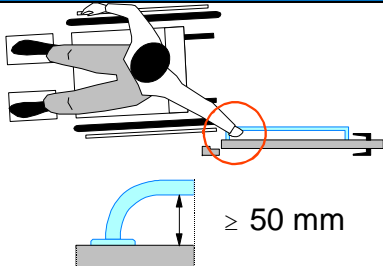

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
	Het raster is ongeschikt voor hulphonden en stoklopers.	18.4	Het is wenselijk dat er ook een gewone sluis wordt aangebracht die geschikt is voor hulphonden en stoklopers.	
Ingang Oranjekom/Oase				
19.	Openbaar Vervoer Op de Vogelenzangseweg halteert bus 9. Beide haltes zijn aangepast voor rolstoelgebruikers en de oversteek is toegankelijk.	19.1	Meldt deze toegankelijke OV voorziening op de website.	
20.	Parkeerplaats Er zijn 3 smalle gehandicaptenparkeerplaatsen die met een klein bordje worden aangegeven. Voor automobilisten die willen parkeren zijn deze borden vrijwel niet zichtbaar en onduidelijk. Voorheen stonden er 3 verkeersborden E6 op een juiste hoogte zodat deze van een afstand herkenbaar waren. Kennelijk is de gedachte dat men zo min mogelijk beeldverstoring wil. Toch is het noodzakelijk dat deze parkeerplaatsen van een afstand voor automobilisten opvallend vindbaar zijn.	20.1	Breng alsnog verkeersbord E6 aan en zorg dat dit parkeerbord boven de geparkeerde auto's uitsteekt. Zorg ook dat dit verkeersbord zichtbaar is vanaf het oprijden van de parkeerplaats.	
	Er ontbreekt een duidelijke markering van de parkeervakken, waardoor het mogelijk is dat andere auto's zo dicht op dit vak parkeren dat een rolstoel niet naast de auto geplaatst kan worden.	20.2	Voorzie de parkeerplaats van een kruismarkering zodat zichtbaar is dat deze parkeerplaats 3,5 m breed is.	
21.	Fietsen	21.1	Geen gegevens	
22.	Horeca 'De Oase'	22.1	Geen gegevens	
23.	Toegang Er is sprake van een stalen klaphek. Niet alle rolstoelgebruikers zullen dit hek zelfstandig kunnen openen.	23.1	Vermeldt dit hek op de website.	
				
	Over het veerooster is een raster aangebracht waardoor het rooster berijdbaar is voor rolstoelen.	23.2	Geen.	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
	<p>Het metalen raster is ca 5 a 6 cm hoog. De helling rondom het raster is bijna 45 graden. Dit is veel te steil voor rolstoelgebruikers. Een helling voor dit hoogteverschil zou maximaal 1 : 5 mogen bedragen. Dat wil zeggen dat de helling een diepte moet hebben van 50 x 5 = 25 cm....</p>	23.3	<p>Zorg dat het hoogteverschil minimaal is of breng een geschikte helling aan.</p> 	Red
24.	<p>Vlonderpad Vanaf de entree tot het bezoekerscentrum is een vlonderpad aangebracht. Dit pad loopt licht glooiend door het terrein. Het pad heeft geen opstaande rand en de combinatie met de hellingen maakt dat deze vlonder ongeschikt is voor rolstoelgebruikers. Aan één kant van het vlonderpad wordt met een bord duidelijk aangegeven dat het vlonderpad ongeschikt is voor rolstoelen. Aan het eind van het pad ontbreekt dit bord.</p> 	24.1	<p>Breng zowel aan het begin als aan het eind van het pad een bord aan 'Niet geschikt voor rolstoelgebruikers'.</p>	
	<p>Een kleine rand verhoogd in elk geval de veiligheid voor mensen met een visuele beperking die gebruik maken van een stok. Zij kunnen dan makkelijker deze rand en dus het pad volgen.</p>	24.2	<p>Breng aan beide zijden een kleine verhoging aan van ca 50 mm.</p>	Blue

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit	
Bezoekerscentrum					
25.	<p>Bezoekerscentrum De ingang heeft buiten en binnen een drempel.</p> 	25.1	<p>Breng aan beide zijden een oplopdorpel aan met een hellingshoek die niet steiler is dan 1 : 5</p> 		
	<p>Binnen zijn acceptabele drempels.</p> 	25.2	Geen.		
	<p>In de expositieruimte zijn de doorgangen geschikt voor rolstoelgebruikers ener is voldoende manoeuvreerruimte.</p> 	25.3	Geen.		

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
	<p>De expositie is goed bereikbaar.</p> 	25.4	Geen.	
	<p>De vitrine is goed zichtbaar voor kleine en lange mensen en rolstoelgebruikers.</p> 	25.5	Geen.	
26.	<p>Rolstoeltoegankelijk toilet Er is een toegankelijk toilet, maar deze is alleen goed bereikbaar als de dubbele deur van expositieruimte naar de gang met toiletten wordt geopend.</p> 	26.1		

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
	<p>Aan de binnenzijde van de de rolstoeltoegankelijke toiletdeur ontbreekt een handbeugel om de deur dicht te trekken.</p>	26.2	<p>Voorzie de toiletdeur aan de binnenzijde van een handbeugel om de deur dicht te trekken.</p> 	Red
Ingang De Zilk				
27.	<p>Parkeerplaats Er zijn 3 smalle gehandicaptenparkeerplaatsen die met een klein bordje worden aangegeven. Voor automobilisten die willen parkeren zijn deze borden vrijwel niet zichtbaar en onduidelijk. Het is noodzakelijk dat deze parkeerplaatsen van een afstand voor automobilisten opvallend vindbaar zijn.</p> <p>Er ontbreekt een duidelijke markering van de parkeervakken, waardoor het mogelijk is dat andere auto's zo dicht op dit vak parkeren dat een rolstoel niet naast de auto geplaatst kan worden.</p>	27.1	<p>Breng verkeersbord E6 aan en zorg dat dit parkeerbord boven de geparkeerde auto's uitsteekt. Zorg ook dat dit verkeersbord zichtbaar is vanaf het oprijden van de parkeerplaats.</p>	Red
		27.2	<p>Voorzie de parkeerplaats van een kruismarkering zodat zichtbaar is dat deze parkeerplaats 3,5 m breed is.</p>	
28.	<p>Fietsen Er is ruim voldoende stalgelegenheid voor diverse soorten fietsen. Mensen met beperkingen maken vaak gebruik van andere type fietsen denk aan elektrische fietsen, driewielers en tandems.</p>	28.1	Geen.	Green

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
29.	<p>Toegang De toegang van het terrein is voorzien van een veerooster. Naast dit rooster is voor bezoekers een deur met een dranger aangebracht. Scootmobielgebruikers en veel rolstoelgebruikers zijn niet in staat om dergelijke hekwerken met drangers te openen. Wij hebben niet direct een betaalbare oplossing voor dit probleem.</p> 	29.1	Geen.	
	<p>Tussen het parkeerterrein en het duingebied is een klaphek aangebracht met een dranger. Scootmobielgebruikers en veel rolstoelgebruikers zijn niet in staat om dergelijke hekwerken met drangers te openen. Wij hebben niet direct een betaalbare oplossing voor dit probleem. Het is wel de vraag of dit hek zinvol is, omdat er voor de parkeerplaats ook al een veerooster met een hekwerk is.</p> 	29.2	Verwijder dit klaphek. Of zet de deur permanent open.	
	<p>Iets verder is een 3^e sluis aangebracht, waar gelukkig een deur ontbreekt waardoor deze sluis goed toegankelijk is.</p> 	29.3	Geen.	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
30.	<p>Informatie borden Bij het parkeerterrein is een informatiebord aangebracht. Dit bord is goed bereikbaar (verharding) voor rolstoelgebruikers en goed leesbaar.</p> 	30.1	Geen.	
	<p>De plattegrond in het informatiebord roept wel vraagtekens op. Waar zijn we ? Wat voor wandelingen zijn er ?</p> 	30.2	Breng een duidelijke plattegrond aan waarop mensen zich kunnen oriënteren.	
Algemeen				
31.	<p>Wandelroute rolstoelgebruikers Op de website worden 15 wandelroutes aangegeven variërend van 3 tot 30 km. Er wordt niet aangegeven welke wandelingen <u>ook</u> geschikt zijn voor rollator-, rolstoel- en scootmobielgebruikers. Er zijn een aantal locaties waar het wenselijk is dat er uitgezette wandelingen zijn. Wandelingen met zo min mogelijk hellingen, over verharde of halfverharde vlakke paden met voldoende breedte. Met de huidige paden zijn er niet zoveel mogelijkheden om een ommetje te maken. Een wandeling met een lengte van 3 a 4 km zou wenselijk zijn. Wij raden in principe aan om vanaf een horecagelegenheid wandelingen uit te zetten. Dat geeft mensen gelegenheid om gebruik te maken van het toilet en om even uit te rusten. Bij voorkeur toegankelijke horecagelegenheid met een rolstoeltoegankelijk toilet en een gehandicaptenparkeerplaats.</p>	31.1	Breng bij de ingang Zandvoortselaan tenminste één en bij voorkeur twee bewegwijzerde routes aan die ook geschikt zijn voor rolstoelgebruikers.	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit	
	Omdat er bij de ingang Zandvoortselaan een locatie met rolstoelgebruikers is gelegen, raden wij in elk geval aan hier tenminste één route te staren.				
	Bij de ingang Oranjekom/oase is een bezoekerscentrum gelegen met een rolstoeltoegankelijk toilet. Dit is eveneens een locatie waar een rolstoeltoegankelijke wandeling wenselijk is.	31.2	Breng bij de ingang Oranjekom/oase tenminste één bewegwijzerde route aan die ook geschikt is voor rolstoelgebruikers.		
	Bij de ingang Panneland is een pannenkoekenrestaurant. Hier ontbreekt een rolstoeltoegankelijk toilet. Dat zou gezien het familie karakter van de bezoekers wel wenselijk zijn. Dit is eveneens een locatie waar een rolstoeltoegankelijke wandeling wenselijk is. Er is een geel gemarkeerde route doe toegankelijk zou zijn. Controleren !!	31.3	Breng bij de ingang Panneland tenminste één bewegwijzerde route aan die ook geschikt is voor rolstoelgebruikers.		
32.	Verharde paden De verharde paden in de AWD zijn vlak en goed berijdbaar door rolstoelen.		32.1	Geen.	
33.	Halfverharde paden De halfverharde paden zijn over het algemeen smal en daardoor ongeschikt voor rolstoelen.		33.1	Geen.	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
34.	Banken De banken worden vervangen door nieuwe banken van gehalveerde boomstammen. De huidige nieuwe banken zijn in gras en zand geplaatst en zijn daardoor nauwelijks of niet bereikbaar voor rolstoelgebruikers. Voor het gezamenlijk ervaren van de natuur is het van belang dat men bij elkaar kan zitten.	34.1	Houd bij de plaatsing van nieuwe banken rekening met de bereikbaarheid van rolstoelen. Ofwel plaats de banken dichtbij de paden ofwel breng een pad naar de banken aan.	
	Voor mensen die moeite hebben met het gaan staan is een arMLEuning wenselijk.			
35.	Picknick tafels De picknick tafels bij het bezoekers centrum staan op verharde paden en zijn daardoor bereikbaar voor rolstoelgebruikers, zij kunnen aan het hoofd van de tafel plaats nemen.	35.1	Geen.	
36.	Bewegwijzering De teksten op de zwarte paaltjes zijn heel klein en daardoor nauwelijks of niet te lezen.	36.1	Vervang de paaltjes door paaltjes met grotere letters.	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
	<p>Een deel van de tekst is donker en heeft nauwelijks contrast met de steen. Deze tekst is niet zichtbaar.</p> 	36.2	Zorg dat de tekstkleur een goed opvallend contrast heeft.	
37.	<p>Borden Bij de ingang Panneland zijn 2 grote informatie borden op enige afstand van het verharde pad aangebracht. Deze borden zullen door de mulle ondergrond niet altijd bereikbaar zijn door rolstoelgebruikers.</p> 	37.1	Zorg dat alle informatie en bewegwijzeringborden zo zijn aangebracht dat zij bereikbaar en leesbaar zijn voor rolstoelgebruikers. Dat wil zeggen dat er aandacht voor een geschikte ondergrond en aandacht voor een geschikte leeshoogte nodig is.	
38.	<p>Waterkraantjes Bij de ingang Panneland is een kraantje aangebracht met drinkwater voor bezoekers. Dit kraantje is onbereikbaar voor rolstoelgebruikers.</p> 	38.1	Zorg dat alle kraantjes in de AWD met drinkwater voor bezoekers bereikbaar en bruikbaar zijn voor rolstoelgebruikers.	